

Ruilen is kwestie van geven en nemen

Vrijwillig planmatige kavelruil Noord-Deurningen krijgt doorstart in Lattrop

De planmatige vrijwillige kavelruil in het Twentse Noord-Deurningen was binnen twee jaar een feit. Ruim twintig boeren ruilden 102 hectare grond. Melkveehouder Jos Johannink is een van hen.

Jos Johannink uit Denekamp had op vijftien plekken rondom zijn melkveebedrijf percelen grond, het verst gelegen perceel lag 4,5 kilometer weg. „Als ik aan het maaien was dan moest ik goed nadenken of ik geen perceel was vergeten.”

Het gebied in Noord-Deurningen is in de jaren zestig van de vorige eeuw ook al eens grondig op zijn kop gezet via een ruilverkaveling oude stijl. Maar toen keek men heel anders naar de bedrijfsstructuur, volgens Johannink. „De kwaliteit van de grond was belangrijker dan de ligging. Iedereen moest een stuk grond hebben voor beweiding, maar ook percelen waar je aardappelen en andere gewassen kon verbouwen.” Het gevolg is dat de verkaveling in Noord-Deurningen heel versnipperd was.

Toch haalde de melkveehouder aanvankelijk zijn schouders op toen er twee jaar geleden sprake was van een vrijwillige kavelruil onder leiding van het Coördinatiepunt Kavelruil Overijssel (CKO) in Noord-Deurningen. „Iedereen zit hier dicht op elkaar en niemand was van plan om naar elders te vertrekken,” zegt hij.

STROOMVERSNELLING

Anders werd het toen een melkveehouder in de nabije omgeving van Johannink vanwege bedrijfsvergroting besloot te verkassen naar Drenthe. De grond werd, aangekocht door DLG, beschikbaar voor de kavelruil. Het kavelruilproces raakte in een stroomversnelling. Opeens bleek het mogelijk om de huiskavel van Johannink te vergroten van 15 naar 25 hectare. Dat paste hem goed want de melkveehouder kiest bewust voor weidegang voor zijn tachtig melkkoeien. Maar het kwam ook veel andere boeren uit, want Johannink had op heel plaatsen in het gebied grond liggen. Grond die andere veehouders goed konden gebruiken.

Johannink raakte door de ruil daardoor wel een aantal prima veldkavels kwijt. „Als boer denk je altijd dat jouw eigen grond beter is dan die van een ander.”

Maar als geen ander wist Johannink ook dat kavelruil een kwestie is van geven en nemen. Hij noemt dat ook een van de redenen waarom de kavelruil in Noord-Deurningen, waarbij 102 hectare grond van eigenaar veranderde, zo'n succes is geworden. „De boeren in dit gebied gunden elkaar iets, de wil was aanwezig om er samen iets van te maken.” Johannink erkent ook dat de omstandigheden gunstig waren, vooral door het vertrek van een bedrijf. Daarnaast is het proces volgens hem uiterst professioneel aangepakt. Verantwoordelijk voor die professionele aanpak zijn kavelruilcoördinator Henk Boom en de kavelruilcom-

Jos Johannink kan na de kavelruil weer verder met zijn bedrijf.

Foto's: Leonie Vaarhorst

missie onder leiding van Herman Nieuwe Weme. Commissielid Bert Ribberink is zelf ook een van de deelnemers aan de ruil. Hij geeft aan dat de ruil zo zakelijk mogelijk is opgepakt. „Wat wil je hebben, wat kun je inleveren. En dan de puzzel oplossen.” Ribberink erkent dat niet voor iedereen de stukjes van de puzzel op de plaats zijn gevallen, 'maar soms paste het gewoon niet'.

Zelf kon de melkveehouder door de kavelruil zijn huiskavel van 20 naar 30 hectare vergroten. Hij vond zijn dubbele rol als commissielid en deelnemer lastig. „Maar door de professionele en zakelijke aanpak van Henk Boom was het uiteindelijk geen probleem. We hebben als commissie sowieso weinig problemen ervaren. We hoefden weinig te vergaderen en dat is een goed teken.”

Henk Boom heeft als kavelruilcoördinator volgens eigen zeggen samen met de commissie vrij strak de regie gevoerd. Als medewerker van het Kadaster was hij vrijgemaakt om de klus in Noord-Deurningen te klaren. Boom gaat nu in het nabijgelegen Lattrop aan de slag waar 1000 tot 1500 hectare onder loop wordt genomen. „Veel boeren uit Noord-Deurningen hebben door de kavelruil grond in Lattrop laten liggen. Daardoor is er grond beschikbaar om te ruilen. Want dat is de smeerolie van een kavelruil.”

Jos Johannink kan verder met zijn bedrijf. Nu niet meer op vijftien, maar op acht kavels. De ruil bespaart hem uiteindelijk tijd en geld, die hij gaat gebruiken om de oude ligboxenstal te moderniseren.

JACOMIEN VOORHORST

CKO ondersteunt de streek

In samenwerking met LTO Noord, Dienst Landelijk Gebied en Kadaster heeft provincie Overijssel het Coördinatiepunt Kavelruil Overijssel (CKO) opgericht. CKO biedt ondersteuning aan grondeigenaren om tot vrijwillige planmatige kavelruil te komen. Provincie Overijssel en de Europese Unie dragen financieel bij.

Het CKO ondersteunt initiatiefgroepen bij vrijwillige planmatige kavelruil in Overijssel. Het gaat om kleine projectgebieden tussen de 300 en 1000 hectare. Het CKO is werkzaam in gebieden waar geen andere grondclaims zijn en waar geen vormen van landinrichting zijn, de zogenaamde witte gebieden. Naast begeleiding in de voorbereidende fase faciliteert het CKO ook bij het indienen van aanvragen voor financiering en bij de uitvoering van kavelruilprojecten.

> www.cko.nl

Meer projecten

De vrijwillige kavelruilprojecten in Genemuiden, Rijssen-Holtten, Wierden West en Hoge Hexel sluiten dit jaar af. Vorig jaar zijn projecten in Vinkenbuurt-Witharen, Geesteren en Bruchterveld gestart.

In Elsenerbroek was in het voorjaar van 2011 een tussentijdse ruiling met dertien partijen die ruim 57 hectare ruilden. Wierden West realiseert een ruiling van negentien deelnemers en 90 hectare grond. De afsluitende bijeenkomst vindt dit jaar plaats, samen met Hoge Hexel. Verder passeert op 29 februari de akte in het plangebied Genemuiden. Daar is 200 hectare geruild en 25 hectare van pachter gewisseld.

